

riks, aida ja rehealuse tarwis taheti pruulida. Mõikli arvamise järel näitas tulusam nimetud hooneid kivist ehitada, mis kauem kehtavad kui puud ja pealegi tulekahju õnnetusel rohkem warju annavad, iseäranis, kus peremehel võimalik näitab kivi hoonele kaa kivist katusse peale teha. — Meie praegused õlekatustega puuhooned on kõige kurjemad waenlased tulekahjul, kus muud järel ei jää kui paljad tuha hunnikud abju aherwarte ümber. Üks tüüpe kõige paremast põllust, umbarwates rohkelt kahe tündri osa maad walmistati ruki külwi tarbeks, nii häästi kui praegune peremehe jõud ulatas, et õnnetorral põllust niipalju saaks, kui teenijate ülespidamine ära kulutab ja õlekõrssi lojustele alla panna, muidu lähaks õlgede ostmise wäga raskeks. Endiste hoonete mädand katusse õled liutati wirtsuga mõne nädala ja weeti siis mädand pallide prügiga ruki põllule, niisamati kõik endistest peremeestest mahajäänud mulla, tuha ja prügi hunnikud, sellest siin puudust ei olnud. — Suuwiija tehti rohkemast maha, sest et kui ilmad wähegi head näitawad, odrad ja kaerad kaa lahjal põllul siiginewad, ehk kui teradest suuremat lootust ei ole, ommetegi lojoste toitu annawad. Tatrakuid külwati poolteist waka maha, niisamati suwe ja talwewilja seemne sõse härjapäid (ristikheina), mis tulewal aastal hooste toitu saaksid andma, nõnda kui ühtlase lopsaka juurtega lahja põldu kosutama. Kartohwli ei maksnud siin rohkem maha panna, kui õue aja ruum ulatas; aga neisse põllu tükkidesse, kus midagi paremat ei mõinud kaswada, külwati lühcherne seemet kaartega

segamiiste, mis heinaks pidi niidetama, ja linaseemneid. Hoopis raisku läinud heinamaast ei mõinud sel puhul peremehel vähemat lootust olla, niisama pisut mahti andsid tööd heinamaade roolimise tarwis. Õnnelt leiti karjamaad head ja oli neid talukohale rohkelt jagatud, mispärast warsti niipalju lojussid sinna muretseti, kui täielik majapidamine neid tarwitas. „Ennemine ostan ma sügisel“ — ütles Mõikel — „mõne koorma heinu ja põhku lisaks, kui oma woraga üle talwe ei peaks läbi saama, kust muidu tulewal aastal sõnnikut saan; sest sõnnikuta on siin talus peremehe käed alati kammitas, et ta kui talus kaa kuskil sammu kaugemale ei wõi astuda.“

Kiirelise tööga sulusiwad Ülewainu rahwal nädolad ja pääwad kui lennut läest, et tähelegi ei pandud kuida suwe iluruse pidu — nelipähi — linnutaulu ja dilmete ehtes kätte oli jõudnud. Else arwates ei olnud tännawu lindudel nii launist laulu ega nurmedel nii kena ilu, kui minewal aastal, kus tema neid Hansu seltsis kuulnud ja näinud. Ratsus ta ise mõne korra Hansu suust õritud laulu oma keele peale tõsta, siis näitas kui oleks ohas tal kurgus olnud, et sõnakest wälja ei tulnud; kurtus pidi ta laebama:

„Mis mõõda on, se läinud,

Ma olin õnne näinud;

Nüüd süda närtsimas.“

Nelipähi esimesel pähal läinud pererahwas üheskoos kõik kiriku Jumala sõna kuulma. Kirikust wäljatulles koputas kõster Põllupapile õla peale, üteldes: minewal nelja pääwal on sulle posti pealt üks kiri Wenemaalt tulnud, ma arwan Hansu läest. Mõikli palgete idusis notuke punetus, kui ta kõhri kannul toppa astus ja sealt ammugi oode